

День пам'яті

Державний ГІМН

«Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молоді, усміхнется доля.
Злинуть наш вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці»

Приспів:

Душу в тіло ми положим
за нашу свободу,
І покаже, що ми, браття,
козаківого роду»

Виконала:
Бібліотекар КЕДДАЕУ
Швець Анна

Тарас Григорович Шевченко

Український поет,
письменник (драматург,
прозаїк), художник
(живописець, гравер),
громадський та
політичний діяч.
Національний герой і
символ України. Член
Кирило-Мефодіївського
братства. Академік
Імператорської академії
мистецтв.

Народився 9 березня 1814 року у селі Моринці
Звенигородського повіту Київської губернії в
закріпаченій селянській родині.

Батько Тараса був хліборобом, до того ж умів
читати й писати.

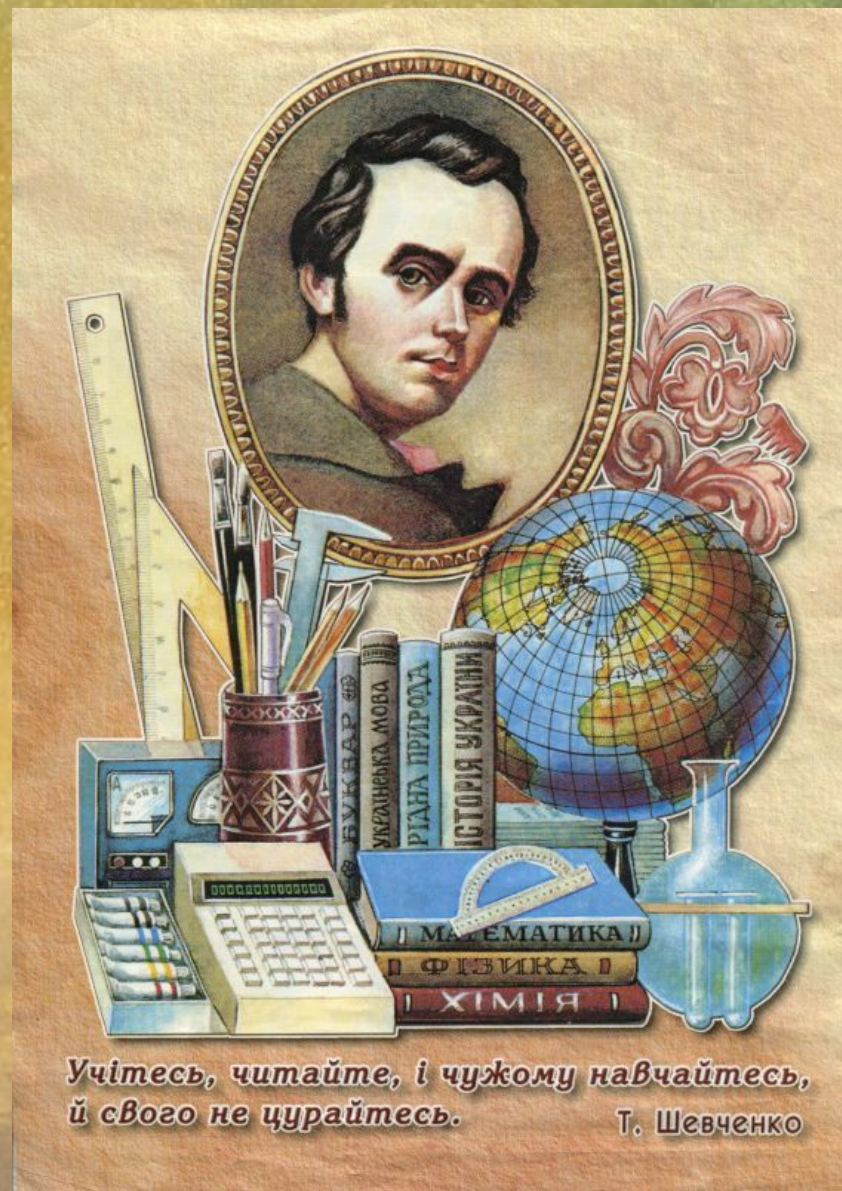

ДИТИНСТВО

Рано став сиротою —
мати померла, коли
йому було 9 років,
батько — у 12 років.
Восени 1822 року
починає вчитися
грамоти у місцевого
дяка. Іде наймитувати
до дяка Богорського,
який прибув з Києва.
Не витерпівши його
знущань, тікає від
нього і шукає в

В 1828 році він потрапляє в число прислуги поміщика Енгельгардта, спочатку в ролі кухарчука, потім козачка. Помітивши у Тараса пристрась до живопису, поміщик вирішує зробити його придворним художником. Він віддає свого кріпака в навчання

*Учітесь, читайте, і чужому навчайтесь,
й свого не цурайтесь.*

Т. Шевченко

Викладачові

Юність

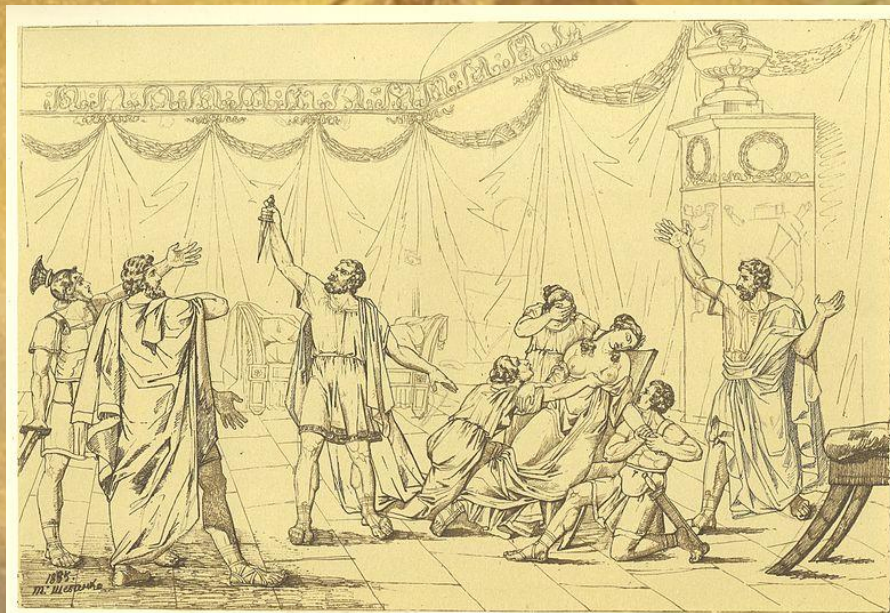
У Вільні юний Тарас пробув 1,5 року. Переїхавши 1831 року з Вільно до Петербурга, Енгельгардт взяв із собою Шевченка і віддав його в науку на 4 роки до живописця Василя Ширяєва. Улітку 1836 р. він познайомився зі своїм земляком — художником

І. Сошенком, а через нього з Євгеном

УКР
інформ

В ті роки він намалював:
«Смерть Олега — князя
древлянського», «Смерть
Віргінії», «Смерть Богдана
Хмельницького». До
цього часу дослідники
зараховують також
Шевченкові малюнки,
про які є згадка в його
повісті «Художник»:
«Геркулес Фарнезький»,
«Аполліно», «Маска
Лаокоона», «Слідок із
скульптурного твору
Мікеланджело», «Голова
Люція Вера», «Голова
Генія»; «Анатомічна

4. СМЕРТЬ ЛУКРЕЦІИ.
Тущ. 1835.

Викуп

Навесні 1838-го Карл Брюллов і Василь Жуковський вирішили викупити молодого поета з кріпацтва. Енгельгардт погодився відпустити кріпака за великі гроші — 2500 рублів. На той час ця сума була еквівалентна 45 кілограмам чистого срібла. Щоб здобути такі гроші, Карл Брюллов намалював портрет Василя Жуковського —

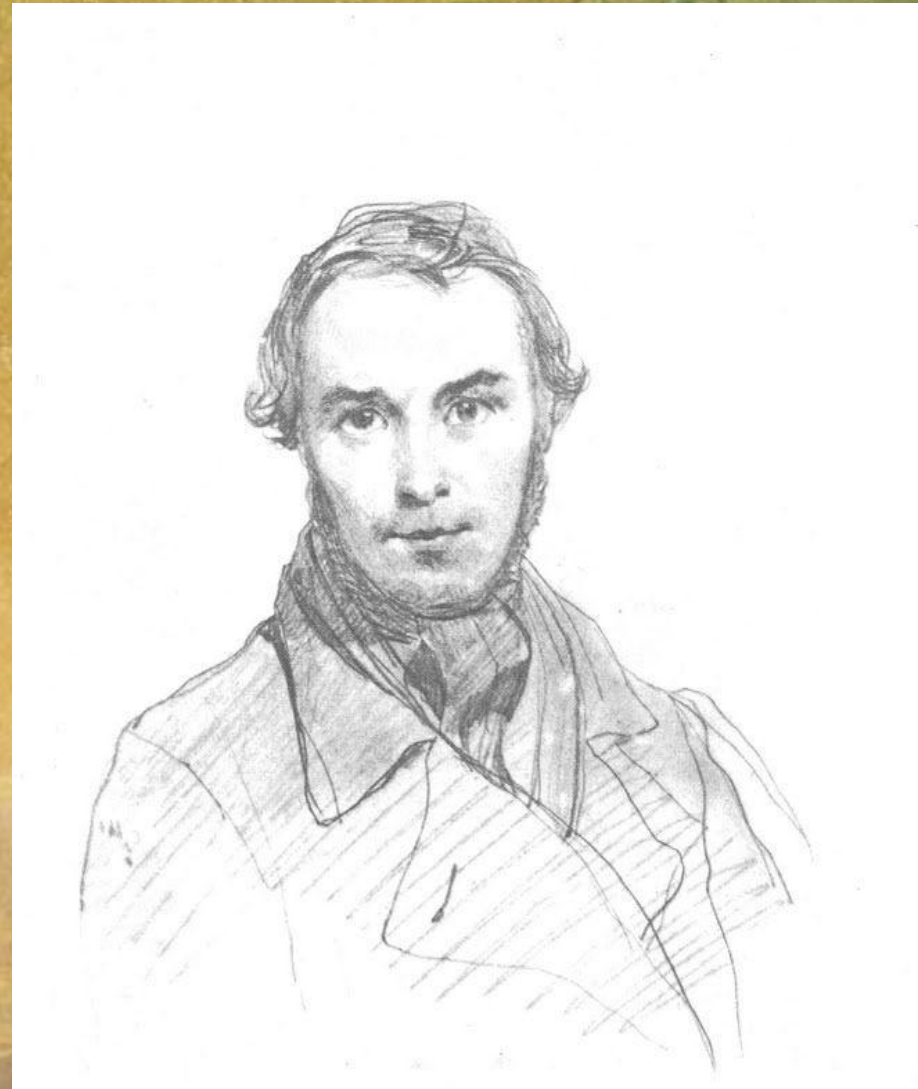

вихователя спадкоємця престолу і портрет

Незабаром став студентом Академії мистецтв. Будучи вже неабияким портретистом, упродовж навчання він опанував також мистецтво гравюри й виявив видатні здібності як графік та ілюстратор.

Юнак поглинав книги з мистецтва, всесвітньої історії слухав лекції з анатомії, фізіології,

Тоді ж він почав писати. Першу збірку своїх поетичних творів видав 1840 під назвою «Кобзар». До неї увійшло 8 поезій: «Думи мої», «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка», «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч».

Ок

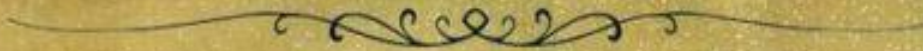
поєми

Титульна сторінка "Кобзаря"

Подорож Україною

У 1843 — 1845 роках поет відвідав Україну. За кілька місяців він устиг побувати в багатьох місцях Київщини, Чернігівщини та Катеринославщини. Поет гостював у ліберально настроєних панів. Але найбільше його вразили побачені картини злиденного життя кріпаків, їхнє безправне становище. Побував Тарас і на місці розташування славної Запорозької Січі. У рідному селі Шевченко побачився з братами й сестрами, застав ще живого діда, намалював його, а також свою хату.

Під впливом баченого й пережитого в Україні Шевченко написав вірш «Розрита могила» в якому висловив осуд поневолення українського народу царською Росією.

У 1845 році поет повернувся до Петербурга, завершив навчання в Академії, видав на власні кошти «Живописну Україну» — серію картин, де відображено історичні місця України, її побут і природу. Написав п'ять поем: «Кавказ», «Єретик», «Великий льох», «Наймичка», «І мертвим, і живим...» та **всесвітньо відомий «Заповіт»**

Друга подорож Україною

У 1846 році Тарас Шевченко вирушив до України з метою там оселитися, знайшов роботу в Київській археографічній комісії та почав змальовувати й описувати історичні пам'ятки по всій Україні. Цього ж року в Києві поет познайомився з викладачем історії Київського університету, в майбутньому — видатним ученим-істориком, письменником та публіцистом М. Костомаровим, який загітував Шевченка вступити до таємної політичної організації — Кирило-Мефодіївського братства, яке

Восени та взимку 1845 року Шевченко написав такі твори: «Іван Гус» («Єретик»), «Сліпий», «Великий льох», «Наймичка», «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Холодний Яр», «Давидові псалми». Важко захворівши, наприкінці 1845-го написав вірш «Заповіт», в якому проголосив заклик до революційної боротьби за визволення свого поневоленого народу.

Через яскраво антирежимний характер нові поетичні твори Шевченка не могли бути надруковані й тому розповсюджувалися в

Арешт

У квітні Тарас пристав до Кирило-Мефодіївського братства — таємної політичної організації, заснованої з ініціативи Миколи Костомарова. У березні 1847 року, після доносу, почалися арешти членів братства. Шевченка заарештували 5 (17) квітня 1847 на дніпровській переправі, коли він повертався до Києва, відібрали збірку «Три літа» й відправили під конвоєм до

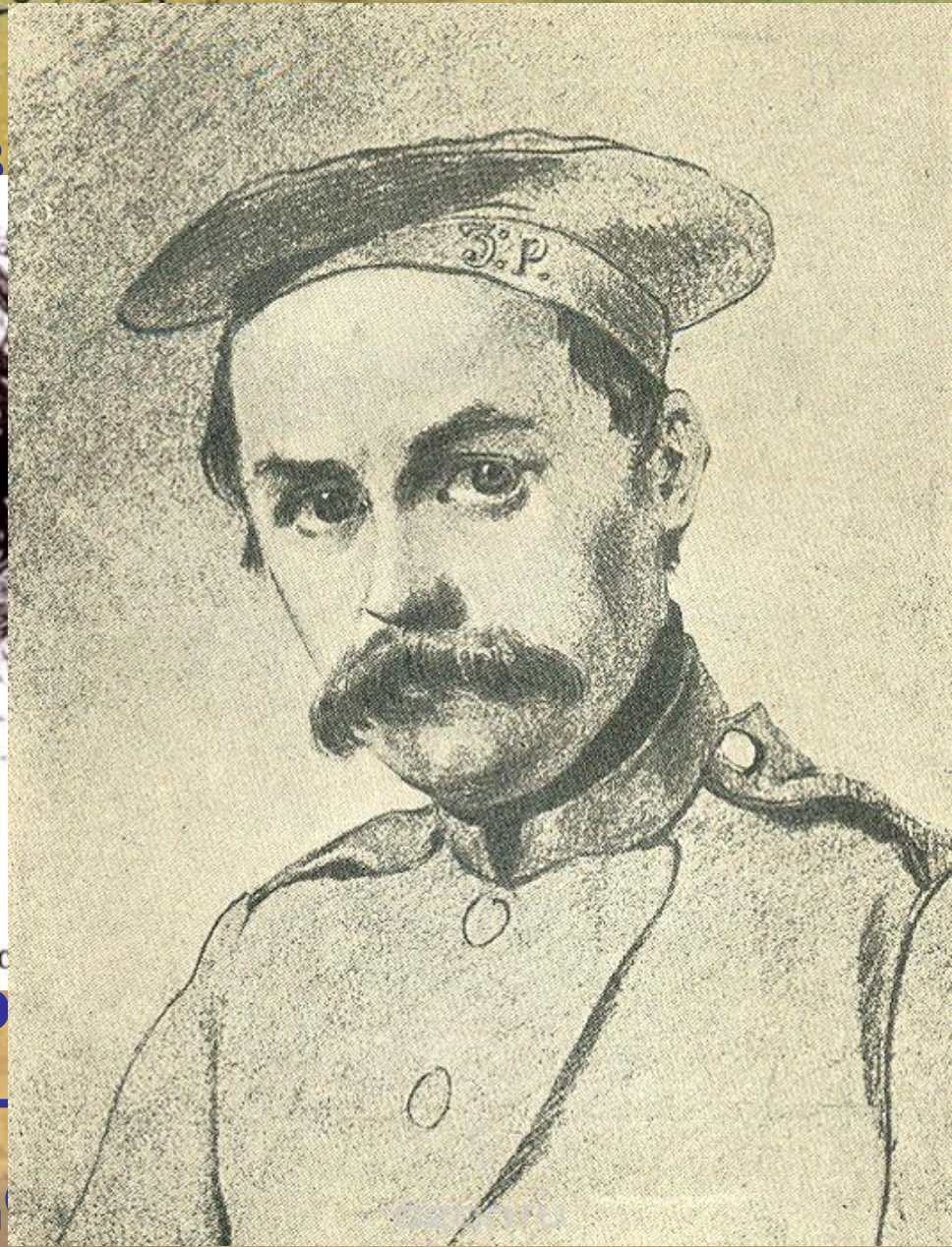

Перебуваючи близ

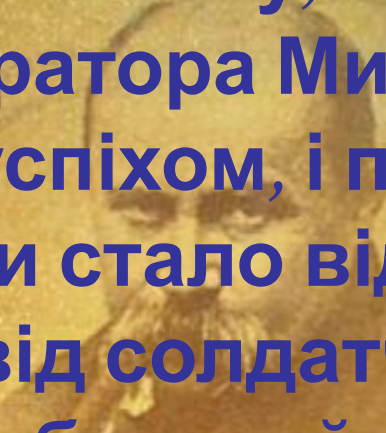
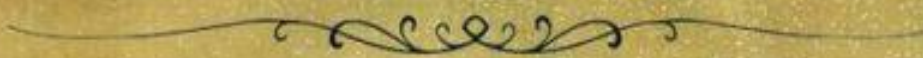

М. Самокиш. Т. Шевченка везуть на зас

**В написанні рево
Шевченка як «наділе
тіла» призначили ряд
окремий корпус із заборною писати й**

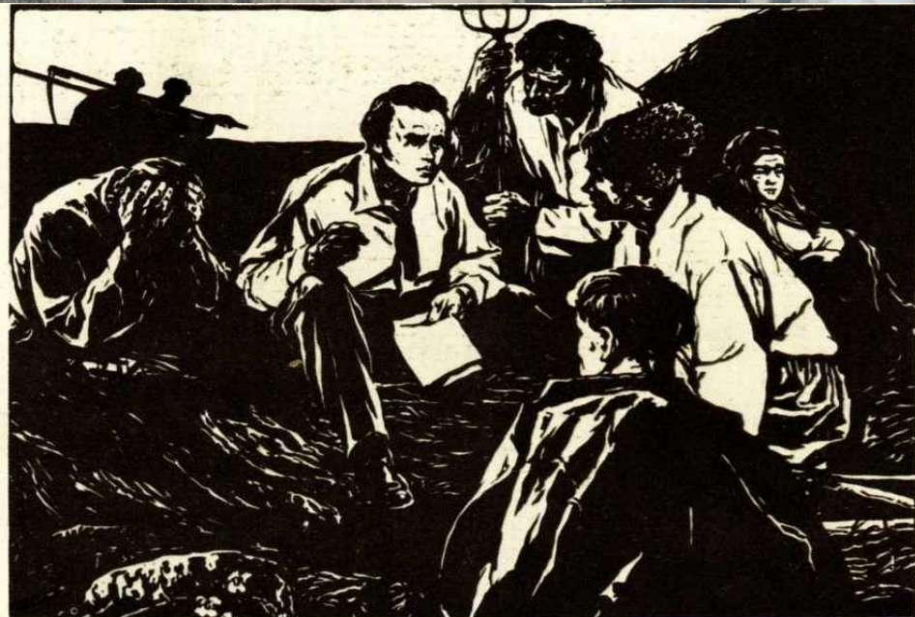
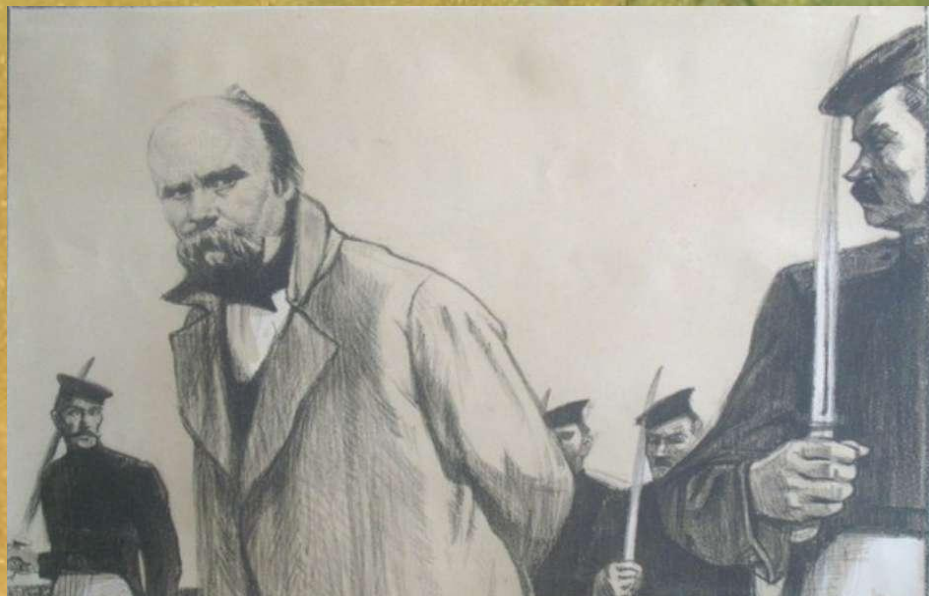

Друзі Шевченка клопотали про його звільнення, однак тільки в 1857-му, через два роки після смерті імператора Миколи I, клопотання увінчалися успіхом, і поета звільнили із заслання. Коли стало відомо про звільнення Шевченка від солдатчини, фельдфебель I лінійного батальйону Окремого оренбурзького корпусу Мусій Анакієв дав йому змогу проводити вільний від служби час на свій розсуд. Довідавшись про це, Шевченко наново переробив написану ще 1847-го поему «Москалева криниця», а також почав вести

Повернення і останні роки життя

Повернення поета до Петербурга вітали всі прогресивні сили країни. У 1859 році Шевченко отримав дозвіл повернутися в Україну. Але за революційну агітацію серед селян його знову заарештували і знеможливили виїхати до

Т. Шевченко серед селян. Худ. Г. Галкін. Ліногравюра. 1961

4 вересня 1860 року
Рада Академії
мистецтв надала
Шевченкові звання
академіка-гравера.
Цього ж року
виходить нове
видання «Кобзаря».
Шевченко багато
працює: пише вірші,
створює нові
гравюри, стежить за
поширенням свого

В останні роки Шевченко хворів ревматизмом, пороком серця, поліартритом і цирозом печінки - ці хвороби, з

Смерть

10 березня 1861 року Тарас Григорович Шевченко помер.

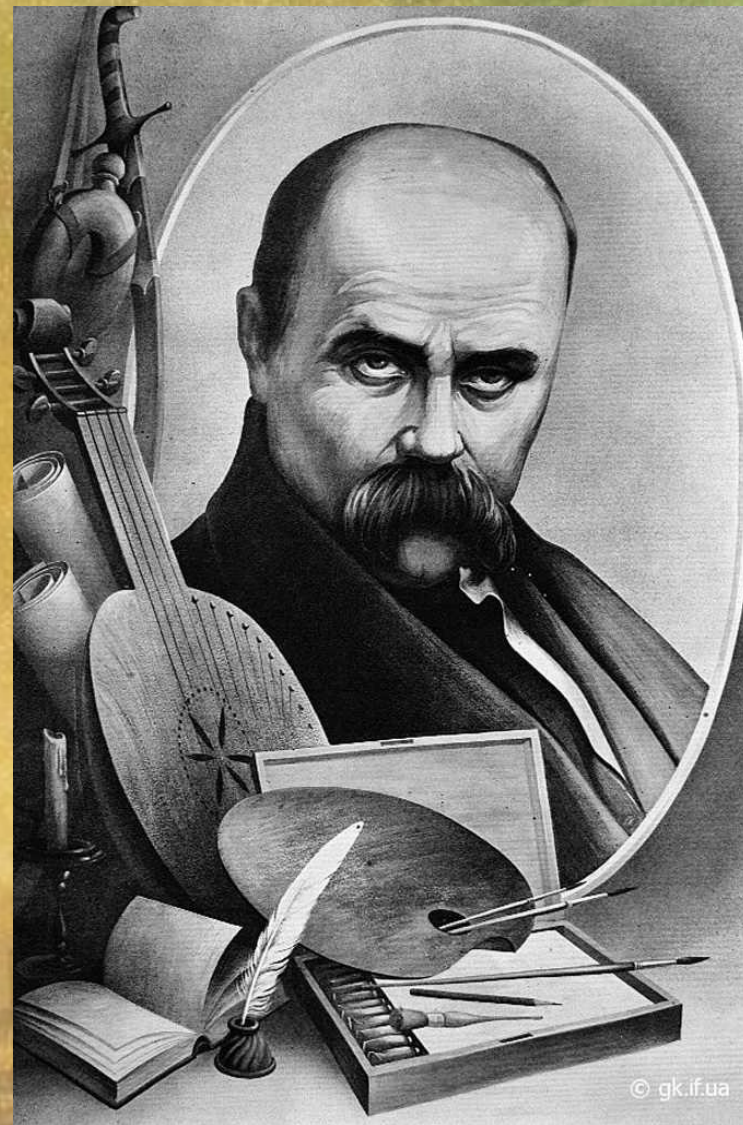
Хоч офіційні кола потурбувалися, щоб повідомлення про смерть поета було надруковане із запізненням і була негода, на похорон Шевченка зібралось багато людей. Після того, як 58 днів прах Шевченка перебував у Петербурзі, його домовину, згідно із заповітом, за клопотанням М. Лазаревського, після отримання ним

Літературна творчість

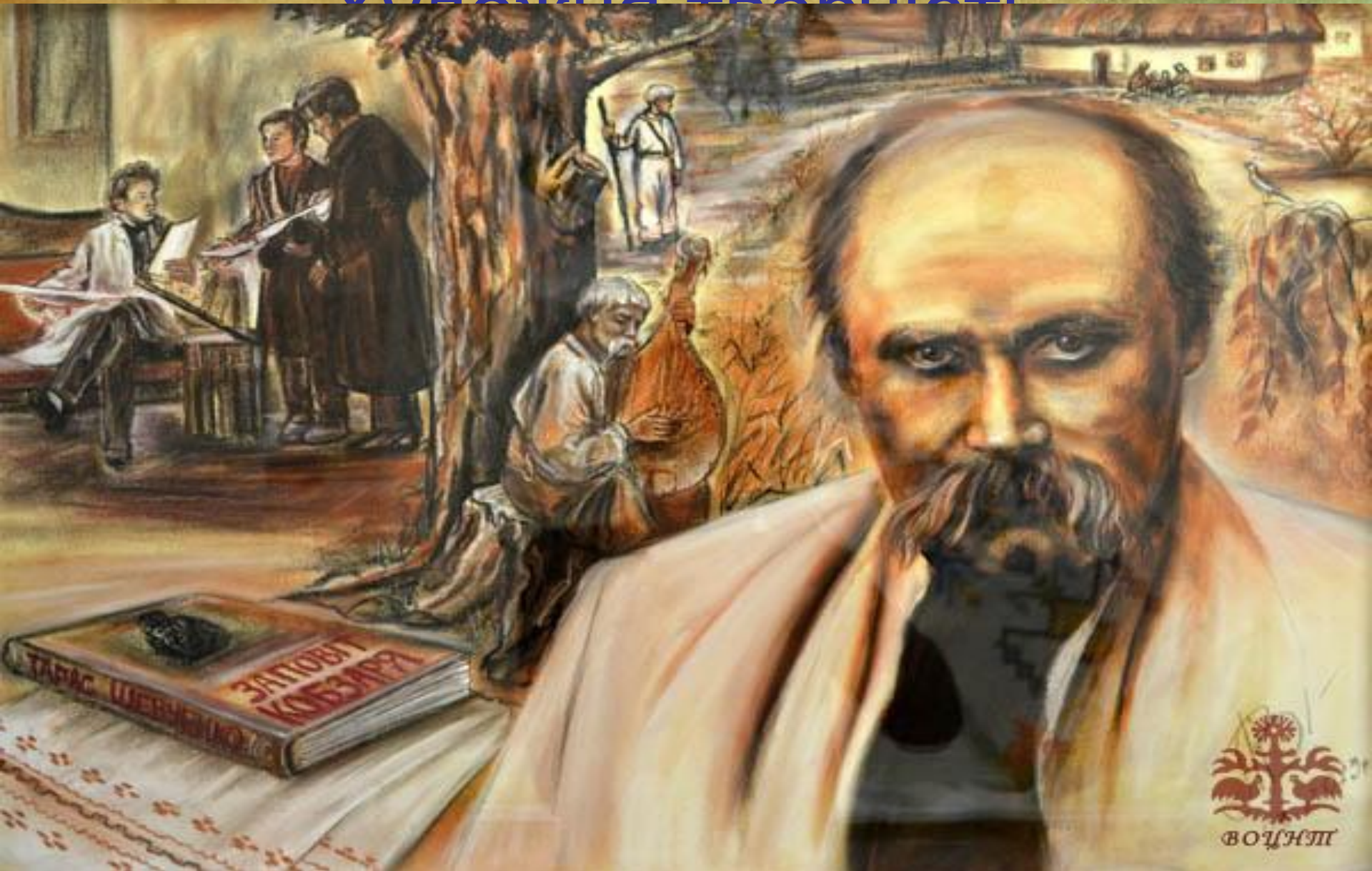
Тарас Шевченко у своїй творчості відобразив саме ті думки і настрої, які були важливими в житті українців його часу. Про те, що його творчість знайшла відгук у серцях людей, свідчить те, що в другій половині XIX і на початку XX ст. чи не єдиною книжкою у більшості сільських хат України був "Кобзар", вірші з нього вчили напам'ять, за ним училися читати. На той час твори Шевченка об'єднали

Він був і глибоким ліриком,
і творцем епічних поем, і
видатним драматургом та
різнобічно обдарованим
митцем. Літературна
спадщина Шевченка
обіймає велику збірку
поетичних творів ("Кобзар"),
драму "Назар Стодоля" і 2
уривки з інших п'єс; 9
повістей, щоденник та
автобіографію, написані
російською мовою,
записки історично-
археологічного характеру

Учитель-просвітник

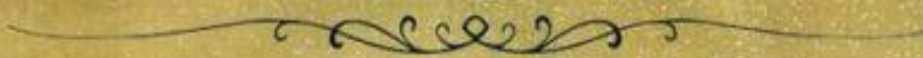

твори за часом виконання

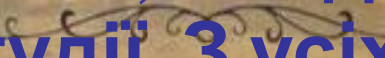
1830-1861 роками й

1830-1861 роками й

За жанрами — це портрети, композиції на міфологічні, історичні та побутові теми, архітектурні пейзажі й краєвиди. Виконано їх у техніці олійного письма на полотні, а також аквареллю, сепією, тушшю, свинцевим олівцем та в техніці офорта на окремих аркушах білого, кольорового та тонованого паперу різних розмірів, а також у п'яťох альбомах. Значну частину мистецької спадщини Шевченка становлять завершені роботи, але не менш цінними для розуміння творчого шляху й розкриття творчого методу художника є і його численні ескізи, етюдн, начерки та навчальні студії. З усіх творів лише

Політичні погляди

Український вірш

Тарас Шевченко
(1814-1861)

О люди! люди небораки!
Нащо здалися вам царі?
Нащо здалися вам псарі?
Ви ж таки люди, не собаки!

Volynlines.com.ua
© ANGEAR

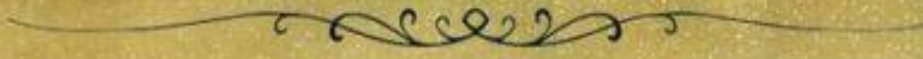
самодержавства і поміщиків.

Учітьсь, читайте,
і чужо му навчайтесь,
й свого не цурайтесь.

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос -
більш нічого.
А серце б'ється - ожива,
Як їх почує!..

М. Т. Шевченко

лексикографічний, мистецтвознавчий,

Ось така доля випала нашому співвітчизнику.

Детальніше дізнатися про життя та творчість
Тараса Шевченка чи будь-якої іншої відомої
вам постаті Ви можете, якщо завітаєте до
бібліотеки КЕДДАЕУ, що працює:

Понеділок-п'ятниця :

з 7:45 до 16:15

Перерва:

з 11:45 до 12:15

Дякуємо за
увагу!